

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกชาอูหลงครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกชาอูหลงในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาจากผู้ปลูกชาอูหลงในจังหวัดเชียงราย จำนวน 265 ราย จากประชากรทั้งหมดจำนวน 853 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย, 2548) โดยใช้จำนวนตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่น่ามาศึกษา ได้เก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ปลูกชาในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวน 265 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการเกษตรจังหวัดเชียงราย สำนักงานการเกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง เป็นต้น และค้นคว้าจากวารสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกชาอูหลง โดยแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 3 ต้นทุนในการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 4 รายได้จากการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 5 อื่น ๆ

โดยได้แบ่งการวิเคราะห์เป็นส่วน ๆ ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ต้นทุนในการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 3 รายได้จากการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 4 ผลตอบแทนจากการปลูกชาอูหลง

ส่วนที่ 5 อื่น ๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ในส่วนนี้จะประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ปลูกชาอูหลง คือ จำนวนผู้ปลูกชาอูหลง
สาเหตุของการปลูก แหล่งความรู้ในการปลูก และจำนวนพื้นที่ปลูก

ส่วนที่ 2 ต้นทุนในการปลูกชาอูหลง

ต้นทุนในการปลูกชาอูหลงประกอบด้วยค่าใช้จ่ายลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายลงทุนในที่ดินและซื้ออุปกรณ์ ประกอบด้วย

1.1 ที่ดินที่ใช้ในการปลูก ผู้ปลูกต้องมีที่ดินที่ใช้ในการปลูกอาจเป็นที่ดินของตนเอง
ซื้อหรือเช่าจากผู้อื่น จากการสัมภาษณ์ผู้ปลูกชาอูหลงใช้ที่ดินที่จับจองตั้งแต่บรรพบุรุษและ
ที่ดินที่รัฐบาลออกใบอนุญาตให้ทำกิน ผู้ปลูกจึงไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ จึงไม่มี

ค่าใช้จ่ายลงทุนในที่ดิน

1.2 ค่าใช้จ่ายลงทุนประเภทอุปกรณ์ ประกอบด้วย

- เครื่องตัดหญ้า นิยมใช้เป็นเครื่องตัดหญ้าแบบสะพาย เพื่อสะดวกต่อการ

ใช้งานเนื่องจากสวนชาจะปลูกตามไหล่เขาและมีความลาดเอียง

- เครื่องสูบน้ำ ใช้สำหรับสูบน้ำจากประปาภูเขามากักเก็บไว้ในถังเก็บน้ำ
เพื่อให้มีน้ำเพียงพอแก่ต้นชา

- เครื่องพ่นยา ส่วนใหญ่จะใช้กับสวนชานาขนาดเล็ก เนื่องจากสะดวกต่อการ
ใช้งาน สำหรับสวนชานาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จะจ่ายเป็นค่าแรงงาน (ผู้รับจ้างจะเตรียมอุปกรณ์
มาเอง)

- เครื่องตัดแต่งกิ่ง เหมาะสำหรับสวนชาที่มีขนาดใหญ่หรือพื้นที่ที่สามารถนำ
เครื่องตัดแต่งกิ่งเข้าไปได้

- ถังเก็บน้ำ ใช้สำหรับกักเก็บน้ำเพื่อให้มีน้ำเพียงพอแก่ต้นชา ถังเก็บน้ำ
ทำมาจากซีเมนต์ และขนาดของถังเก็บน้ำจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่

- ระบบน้ำและสปริงเกอร์ ผู้ปลูกชาจะสูบน้ำจากประปาภูเขาตามากักเก็บในถังเก็บน้ำ แล้วจะวางท่อน้ำจากถังเก็บน้ำไปยังแปลงปลูกชา และใช้สปริงเกอร์วางต่อจากท่อน้ำเพื่อให้น้ำแก่ต้นชา ทั้งนี้ การวางท่อน้ำขึ้นอยู่กับข้อกำหนดระยะปลูกชาและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ปลูกชาอุหลงต้องจ่ายสำหรับการดำเนินงาน ประกอบด้วย

2.1 ค่าใช้จ่ายในการปลูก ประกอบด้วย

- ค่าแรงงานในการเตรียมพื้นที่ ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการแผ้วถางวัชพืชและไม้ยืนต้นขนาดเล็กออก กำหนดแนวระดับในแนวขวางความลาดชันของพื้นที่ การทำขั้นบันได การกำหนดหลุมปลูก การขุดหลุมปลูก เพื่อเตรียมพื้นที่ในการปลูกชา

- ค่าซื้อต้นพันธุ์ ใช้ต้นพันธุ์ในการปลูกเฉลี่ยประมาณ 1,250 ต้นต่อไร่

- ค่าแรงงานในการปลูก ประกอบด้วย ค่าแรงงานการย้ายปลูก การคลุมโคน การปลูกไม้บังร่ม เป็นต้น

2.2 ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ประกอบด้วย

- ค่าแรงงานในการบำรุงรักษา ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช เป็นต้น

- ค่าปุ๋ยคอก ปุ๋ยคอกที่นิยมใช้กัน คือ มูลวัว มูลควาย มูลไก่

- ค่าปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ที่สำคัญมีอยู่ 3 ชนิด คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องตัดหญ้า เครื่องตัดแต่งกิ่ง และเครื่องสูบน้ำ

- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือประเภท จอบ กรรไกร มีด ซึ่งได้มีการซื้อทดแทนทุกปี

2.3 ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว เป็นค่าแรงงานในการเก็บใบชา จะจ่ายตามปริมาณชาที่เก็บได้ (คิดเป็นกิโลกรัม)

2.4 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประกอบด้วย

- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของเครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา เครื่องสูบน้ำ เครื่องตัดแต่งกิ่ง ถังเก็บน้ำ ระบบน้ำและสปริงเกอร์ โดยคิดค่าเสื่อมราคาตามอายุการใช้งานของอุปกรณ์นั้น

– ค่าใช้จ่ายปีที่ 1 – 2 ตัดจำหน่าย เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างปีที่ 1 – 2 ของผู้ปลูกชา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายไปเพื่อความเจริญเติบโตของต้นชาและผลผลิตในอนาคตระหว่างที่ต้นชายังไม่ให้ผลผลิต

ส่วนที่ 3 รายได้จากการปลูกชาอูหลง

รายได้ที่เกิดจากการขายใบชาอูหลงสด จะขึ้นอยู่กับปริมาณใบชาสดที่เก็บได้กับราคาขายที่ผู้ปลูกชาขายใบชาสดได้ โดยผู้ปลูกชาจะเก็บชาได้ 6 – 8 ครั้งต่อปี และจำหน่ายใบชาสดทันทีที่เก็บได้เป็นกิโลกรัม

ส่วนที่ 4 ผลตอบแทนจากการปลูกชาอูหลง

นำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกชาอูหลงและรายได้จากการปลูกชาอูหลง กำหนดอายุโครงการ 10 ปี อัตราผลตอบแทนร้อยละ 2.55 มาเปรียบเทียบหาผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ โดยจัดแบ่งพื้นที่วิเคราะห์เป็น 3 กลุ่ม คือ พื้นที่ขนาดเล็ก พื้นที่ขนาดกลางและพื้นที่ขนาดใหญ่ ใช้วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method : PB) และวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) ในการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลดังต่อไปนี้ในการประเมินค่าการลงทุน

1. เงินลงทุนเริ่มแรก จำนวนเงินลงทุนในระยะแรกอันเกิดจากการซื้ออุปกรณ์หรือเงินที่จ่ายในแต่ละปีเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนในอนาคต
2. จำนวนเงินที่ผู้ปลูกชาอูหลงได้รับจากการลงทุน หมายถึง เงินสดที่ผู้ปลูกชาอูหลงได้รับจากการลงทุนตลอดอายุโครงการที่เกิดจากการลงทุน
3. อายุโครงการ กำหนดอายุโครงการ 10 ปี เท่ากับอายุการใช้งานของอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปลูกชาอูหลง
4. ต้นทุนของเงินทุน หมายถึง อัตราส่วนลดที่จะนำมาใช้ในการประเมินค่าการลงทุน

ส่วนที่ 5 อื่น ๆ

ในส่วนนี้เป็นข้อมูลอื่น ๆ ของผู้ปลูกชาอูหลง คือ ปัญหาและอุปสรรคในการปลูก วิธีการจำหน่ายชาอูหลงสด ปัญหาและอุปสรรคในการจำหน่ายชาอูหลงสด และการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลในการปลูกชาอูหลง

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานั้น ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำออกใช้จริง โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ และได้้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไป

ทดสอบกับผู้ปลูกชาอูหลงจำนวน 15 ราย ที่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกอยู่ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัด เชียงราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความสะดวก (Convenience Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะทำการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการอธิบายลักษณะทั่วไป ๆ ของข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved